

Wystawa plenerowa „Mamo, ja nie chcę wojny! 1939-45 Polska / 2022 Ukraina” polsko - ukraiński projekt archiwalny

Archiwum Państwowe w Kielcach, realizując założenia polsko - ukraińskiego projektu archiwalnego „Mamo, ja nie chcę wojny! 1939-45 POLSKA / 2022 UKRAINA”, zaprasza na otwarcie ogólnopolskiej wystawy plenerowej „Mamo, ja nie chcę wojny!”, które odbędzie się 19 lipca 2022 r., o godz. 11.00, na Rynku w Kielcach. Mieszkańcy Kielc i odwiedzający nasze miasto będą mogli oglądać wystawę do 28 lipca 2022 r.

Archiwum Państwowe w Kielcach zaprasza również do swojej siedziby w Kielcach przy ul. Kusocińskiego 57 gdzie od 19 lipca br., będzie można obejrzeć wystawę oryginalnych rysunków dzieci zachowanych wśród materiałów archiwalnych przechowywanych w kieleckim Archiwum Państwowym w aktach Inspektoratu Szkolnego Kieleckiego i Kuratorium Okręgu Szkolnego w Kielcach. Rysunki powstały w 1946 r., ich autorami są dzieci - uczniowie klas III - VI z powiatu olkuskiego (zwiedzanie możliwe będzie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 15.00).

Mamo, ja nie chcę wojny!

1939-45 POLSKA / 2022 UKRAINA

POLSKO-UKRAIŃSKI PROJEKT ARCHIWALNY

„Dziecko nie jest żołnierzem, nie broni ojczyzny, choć z nią cierpi” (Janusz Korczak)

Przytoczona tu sentencja Janusza Korczaka, wielkiego pedagoga - przyjaciela dzieci stanowi motto naszego projektu, gdyż podobnie jak Stary Doktor, chcemy podkreślić, że dziecko nigdy nie jest żołnierzem, nawet jeśli walczy z bronią w rękę, i że zawsze cierpi, bo zawsze jest ofiarą wojny. Chcemy spojrzeć na wojnę oczami dzieci, i wsłuchać się w ich emocje, uznając wykonane przez nie prace, za niezwykle przejmujące świadectwa wojny.

Na wystawie prezentujemy historyczne rysunki polskich dzieci z roku 1946, będące zapisem ich przeżyć z czasu II wojny światowej i okupacji niemieckiej 1939-1945, przechowywane w Archiwum Akt Nowych w Warszawie oraz współczesne rysunki dzieci ukraińskich, związane z wojną toczącą się obecnie w Ukrainie, gromadzone na portalu internetowym *Mom I see war*.

Dziecięce rysunki i wypowiedzi to dla nas świadectwa ogromnej wartości. Chcemy pokazać, że wojna wygląda w oczach dziecka zawsze tak samo. Niezależnie od miejsca i czasu jest wielkim złem, a dziecko zawsze jest w niej ofiarą. Podobieństwo historycznych i współczesnych prac poraża. Dzieci rysują czołgi, samoloty zrzucające bomby, pożary i eksplozje. Rysują rannych i zabitych, zrujnowane domy, mogiły. Rysują siebie i swoją rodzinę, rysują ewakuację i ucieczkę. Ale rysują też nadzieję i swoje marzenia na przyszłość.

Łącząc obrazy i słowa w grupy tematyczne: walka, okupacja, rodzina, represje, opór, zniszczenia, zwycięstwo-nadzieja, chcemy podkreślić fakt, jak bardzo podobne są do siebie scenariusze wojen zaborczych. Zmienia się czas, zmienia się miejsce, zmieniają się dziecięcy świadkowie, ale wojna zawsze jest taka sama: „Wojna nie widzi, nie słyszy, nie czuje” (J. J. Letria).

Obecnie w zasobie Archiwum Akt Nowych w Warszawie znajduje się ponad 7000 rysunków. W większości są to prace o tematyce wojennej tworzone w odpowiedzi na konkurs ogłoszony w 1946 roku w tygodniku „Przekrój”, za zgodą ówczesnego Ministerstwa Oświaty.

W ramach wciąż rozwijającego się ukraińskiego projektu *Mom, I see war* zebrano dotychczas ponad 10 000 rysunków o wojnie i pokoju w Ukrainie.

Różnorodność dziecięcych emocji zapisanych przez dzieci w obrazach - od strachu i rozpacz, po nadzieję i wiarę w zwycięstwo - pokazuje wyraźnie, że świat dziecka i świat wojny, to dwa różne światy.

Jednocześnie informujemy, że wystawa „Mamo, ja nie chcę wojny! Polsko ukraiński - projekt archiwalny” będzie realizowana przez całą sieć Archiwów Państwowych. Dzięki temu wystawa zostanie zaprezentowana w tym samym czasie w wielu miastach w Polsce, docierając do szerokiego grona odbiorców.

Źródła rysunków i tekstów: Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Projekt „Mom I see war/Мамо, я бачу війну”, Ukraina, Kijów

Projekt i koncepcja: dr Dorota Sadowska (Uniwersytet Warszawski), Mariusz Olczak (Archiwum Akt Nowych)

Opracowanie i realizacja: prof. Olha Kulinich (Uniwersytet im. T. Szewczenko w Kijowie), Daria Koval (projekt *Mom I see war*), Mariusz Olczak (Archiwum Akt Nowych), dr Dorota Sadowska (Uniwersytet Warszawski), Agnieszka Wopińska (Archiwum Akt Nowych)

Opracowanie graficzne: Beata Świerczyńska (Archiwum Akt Nowych)

Opracowanie: dr Dorota Sadowska (UW, AAN)